IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA
ZA 2021. GODINU

"Swisslion Industrija alata" a.d. Trebinje

Banja Luka, april 2022. godine

SADRŽAJ:

Izvještaj nezavisnog revizora	1-5
Bilans stanja	6
Bilans uspjeha	7
Izvještaj o promjenama na kapitalu	8
Bilans tokova gotovine	9
Napomene uz finansijske izvještaje	10-26

CONTROL REVIEW
DRUŠTVO ZA REVIZIJU d.o.o. BANJALUKA

Gundulićeva 70, Banja Luka
Telefon-fax 051/347-560, 347-561
Žiro-račun:562-099-000-1685578
Registrovano u Osnovnom sudu u Banja Luci, broj registarskog uloška 1-13403-00
IB 402016020007

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Skupštini Društva i Upravnom odboru "Swisslion Industrija alata" a.d. Trebinje

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja „Swisslion Industrija alata" a.d. Trebinje (u daljem tekstu „Društvo") koji obuhvataju bilans stanja na dan 31.12.2021. godine, bilans uspjeha, izvještaj o promjenama u kapitalu i izvještaj o gotovinskim tokovima za godinu koja se završava na navedeni datum, kao i napomene uz finansijske izvještaje, uključujući pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijski položaj Društva na dan 31. 12.2021. godine, njegovu finansijsku uspješnost i tokove gotovine za godinu koja se završava na navedeni datum u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Osnova za izražavanje mišljenja

Reviziju smo obavili u skladu s Međunarodnim standardima revizije (MSR) i Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske. Naše odgovornosti, prema navedenim standardima, detaljnije su opisane u našem izvještaju u pasusu Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo od Društva, u skladu sa Etičkim kodeksom IESBA za profesionalne računovođe (Kodeks IESBA), zajedno sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Republici Srpskoj, i ispunili smo naše ostale etičke obaveze u skladu s tim zahtjevima. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući za pružanje osnove za potrebe izražavanja našeg mišljenja.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući rezerve u odnosu na dato mišljenje, skrećemo pažnju na sledeće:

Dana 25. januara 2012. godine, potpisan je Protokol radi realizacije Ugovora o kupovini državnog kapitala, od strane Vlade Republike Srpske i Koncerna Swisslion-Takovo d.o.o, Beograd (kupac državnog kapitala i većinski vlasnik Swisslion industrija alata Trebinje a.d), uz učešće Ministarstva industrije, energetike i rudarstva i Investiciono-razvojne banke Republike Srpske a.d. Banja Luka. Ovim Protokolom se obuhvataju obaveze koje Društvo ima po osnovu neisplaćenih poreza i doprinosa Republici Srpskoj, kao i obaveza Društva da redovno isplaćuje zarade zaposlenima počevši od 1. januara 2012. godine.

Tačkom 3. Protokola predviđeno je da se u skladu sa postojećim propisima ili u slučaju potrebe, kroz izmjene i dopune istih reguliše način izmirenja obaveza Društva po osnovu neplaćenih poreza i doprinosa koji u poslovnim knjigama na dan 31.12.2021. godine iznose 12.024.285 KM.

Istim članom je predviđeno da Vlada Republike Srpske zadržava mogućnost da dio ili cjelokupan iznos potraživanja po osnovu poreza i doprinosa, a u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima ili eventualno novim ili izmijenjenim propisima, konvertuje u kapital.
Tačkom 4. Protokola je predviđeno obezbjeđenje kredita Investiciono-razvojne banke Republike Srpske u cilju konsolidacije tekućeg poslovanja Društva.
Po osnovu neplaćenih obaveza za poreze i doprinose Društvo je izvršilo uknjižvanje kamate u iznosu od 376.529 KM, kao dugoročna rezervisanja. U poslovnim knjigama Društva uknjižena je kamata za jednogodišnju odgodu plaćanja obaveza, po rješenju Poreske uprave Republike Srpske iz 2012. godine u iznosu od 595.369 KM. Koliki će biti stvarni iznos obaveza po osnovu kamate i da li će ga uopšte biti, zavisi od toga da li će Vlada Republike Srpske prihvatiti konverziju obaveza u kapital kako je prvobitno predviđeno kao moguće rješenje u Protokolu ili će se pristupiti nekom drugom načinu rješavanja ovih pitanja. Neobračunata kamata predstavlja potencijalnu obavezu.

Revizorskim postupcima smo se uvjerili da Društvo od januara 2012. godine vrši redovnu uplatu poreza i doprinosa na zarade tekućeg perioda. Osim toga vrši se plaćanje reprogramiranih obaveza Fondu PIO sa pripadajućom kamatom za sve radnike koji odlaze u penziju i po tom osnovu je Društvo u 2021. godini uplatilo iznos od 483.905 KM.

Društvo ima potraživanja ratnog duga, te naknade štete zbog ratnih dejstava u iznosu od 4.055.892 KM bez obračunatih kamata za period od 1996. godine do danas.
Navedeni iznosi nisu evidentirani u poslovnim knjigama što, ukoliko dođe do realizacije istih, može uticati na smanjenje gubitka u poslovanju i povećanje sredstava po osnovu naplate istih.

Prema obrazloženju rukovodstva Društva, na sastanku Vlade Republike Srpske sa većinskim vlasnikom i rukovodstvom Društva, koji je održan 28.03.2022. godine u Trebinju, zaključeno je da će se novim Zakonom o poreskom postupku, riješiti pitanje obaveza koje su nastale do 01.01.2012. godine, koje za Društvo predstavljaju značajno opterećenje. Narodna skupština Republike Srpske je usvojila Zakon sredinom aprila mjeseca. Primjenom novih propisa osim rješavanja obaveza, stekli bi se uslovi za skidanje hipoteke od strane Poreske uprave Republike Srpske koja je stavljena na cjelokupnu imovinu Društva
Na dan bilansiranja Društvo ima veće kratkoročne obaveze od obrtne imovine. Finansijski izvještaji Društva su sačinjeni uz oslanjanje na pretpostavku o stalnosti poslovanja u doglednoj budućnosti. Ukoliko se na prihvatljiv način ne riješi pitanje u vezi sa izmirenjem obaveza za poreze i doprinose, može se dovesti u pitanje likvidnost poslovanja Društva u budućem periodu.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u vršenju revizije finansijskih izvještaja za tekući period. Ova pitanja su obrađena u kontekstu revizije finansijskih izvještaja u cjelini. Prilikom formiranja mišljenja nismo izražavali posebno mišljenje o ovim pitanjima.

1. **Vrednovanje zaliha** (pravilnost vrednovanja zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda), Napomene 3.4, i 4 uz finansijske izvještaje
Navedeno ključno pitanje revizije je izabrano zbog materijalne značajnosti zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda koji predstavljaju najznačajniju poziciju tekućih sredstava.
Proveli smo testove relevantnih kontrola i njihove efikasnosti, vezanih za provođenje obračuna u knjigovodstvu troškova i učinaka. Obezbijedili smo razumijevanje značajnih procesa vezanih za poslove nabavke sredstava potrebnih za proizvodnju, ulaganje

materijalnih sredstava i rada u procesu proizvodnje, način vrednovanja nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda i prodaje istih na tržištu. Na taj način smo obezbijedili razumijevanje značajnih procesa vezano za priznavanje troškova i prihoda kao i vrednovanja zaliha.

Na osnovu provedenih kontrola i procedura nisu utvrđena značajna odstupanja u odnosu na iskazane vrijednosti zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda. Potvrđeno je da se u segmentu obračuna troškova i učinaka knjigovodstveno pravilno evidentiraju poslovne promjene u vezi sa formiranjem zaliha.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i istinitu prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, kao i za interne kontrole neophodne da bi se omogućilo sastavljanje i objektivna prezentacija finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne greške nastale usled kriminalne radnje ili greške.
Pri sastavljanju finansijskih izvještaja, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Društva da nastavi poslovanje po načelu stalnosti, objelodanjujući, ako je primjenjivo, pitanja koja se odnose na nastavak poslovanja i korištenje računovodstvene osnove stalnosti poslovanja, osim ukoliko rukovodstvo ne namjerava da likvidira Društvo ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.
Lica ovlašćena za upravljanje, odgovorna su za nadzor nad procesom finansijskog izvještavanja Društva.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji u cjelini ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed kriminalne radnje ili greške, i da izdamo izvještaj nezavisnog revizora koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjeravanje je visok nivo uvjeravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija obavljena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu nastati usljed kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako se razumno može očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu sa MSR, koristimo profesionalno prosuđivanje i zadržavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- Vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed kriminalne radnje ili greške, osmišljavanje i obavljanje revizorskih procedura koje su odgovarajuće za te rizike i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbijede osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja materijalno značajnog pogrešnog iskaza nastalog usljed kriminalne radnje je veći od rizika od materijalno značajnog pogrešnog iskaza nastalog usljed greške, jer kriminalna radnja može podrazumijevati tajne sporazume, falsifikovanje, namjerne propuste, pogrešne interpretacije, lažne iskaze, kao i zaobilaženje interne kontrole.

- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo osmislili revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Društva.

- Ocjenjujemo adekvatnost primijenjenih računovodstvenih politika kao i prihvatljivost računovodstvenih procjena i sa njima povezanih objelodanjivanja izvršenih od strane rukovodstva.

- Donosimo zaključak o adekvatnosti primjene načela stalnosti poslovanja, kao računovodstvene osnove, od strane rukovodstva, na osnovu pribavljenih revizijskih dokaza, zaključujemo postoji li materijalno značajna neizvjesnost u vezi sa događajima ili okolnostima koji mogu izazvati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ukoliko zaključimo da postoji materijalno značajna neizvjesnost, u obavezi smo da skrenemo pažnju u našem izvještaju nezavisnog revizora na odgovarajuća objelodanjivanja navedena u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima pribavljenim do datuma izdavanja našeg izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu prouzrokovati da Društvo prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.

- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objelodanjivanja, te razmatramo prikazuju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na takav način na koji se postiže istinita i objektivna prezentacija.

Mi komuniciramo sa licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog u vezi sa planiranim obimom i vremenom obavljanja revizije i značajnim nalazima revizije, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

Licima ovlašćenim za upravljanje obezbjeđujemo izjavu da se pridržavamo relevantnih etičkih zahtjeva u vezi sa nezavisnošću i da ćemo im saopštiti sve odnose i ostala pitanja za koja se u razumnoj mjeri može očekivati da mogu uticati na našu nezavisnost, i gdje je to primjenljivo, odgovarajuće mjere zaštite.

Od pitanja saopštenih licima ovlašćenim za upravljanje, određujemo ona pitanja koja su bila od najvećeg značaja u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i shodno tome predstavljaju ključna pitanja revizije. Mi opisujemo ova pitanja u našem izvještaju revizora, osim ukoliko zakon ili regulativa isključuju javno objelodanjivanje u vezi sa pitanjem ili, kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, odlučimo da pitanje ne bi trebalo da se saopšti u našem izvještaju zbog toga što se u razumnoj mjeri može očekivati da negativne posljedice saopštavanja prevaziđu korist za javni interes od saopštavanja tog pitanja.

Partner angažovanja na reviziji čiji je rezultat rada ovaj izvještaj nezavisnog revizora je mr Milica Šinik Kotur.

Društvo za reviziju
»CONTROL REVIEW« d.o.o.
Banja Luka,
21.04.2022.godine

Direktor
Mirjana Šinik, ovlašćeni revizor

Ovlašćeni revizor
mr Milica Šinik Kotur

BILANS STANJA (IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU)
Na dan 31. decembra 2021. godine
(U konvertibilnim markama)

	Napomene	Iznos na dan bilansa 31.12.2021.	Iznos na dan bilansa 31.12.2020.
Aktiva			
Stalna sredstva		**25.255.565**	**25.810.463**
Nematerijalna sredstva	3.1, 1	20.341	20.341
Nekretnine, postrojenja, oprema, inv. Nekretnine	3.2,3.3, 2	25.165.224	25.720.122
Dugoročni finansijski plasmani	3.4, 3	70.000	70.000
Tekuća sredstva		**12.886.642**	**12.209.649**
Zalihe i dati avansi	3.5, 4	8.766.966	8.744.211
Kratkoročna potraživanja	3.6, 5	3.956.440	3.440.402
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	3.7, 6	123.084	6.862
Porez na dodatu vrijednost	3.6, 5	40.152	18.174
Poslovna aktiva		**38.142.207**	**38.020.112**
Pasiva			
Kapital		**5.922.925**	**5.869.614**
Akcijski kapital	4.1, 7	38.162.295	38.162.295
Revalorizacione rezerve	4.1, 7	17.066.872	17.066.872
Neraspoređeni dobitak	4.1, 7	53.311	-
Gubitak do visine kapitala	4.1, 7	49.359.553	49.359.553
Rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi	4.2, 8	**376.529**	**376.529**
Dugoročne obaveze		**17.113.513**	**17.113.513**
Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital	4.3, 9	17.113.513	17.113.513
Kratkoročne obaveze		**14.729.240**	**14.660.456**
Kratkoročne finansijske obaveze	4.4, 10	5.169.260	5.464.056
Obaveze iz poslovanja	4.5, 11	1.574.689	1.034.283
Obaveze za zarade i naknade zarada	4.5, 11	7.273.890	7.440.554
Druge obaveze	4.5, 11	595.369	595.369
Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	4.5, 11	116.032	126.194
Poslovna pasiva		**38.142.207**	**38.020.112**
Vanbilansna aktiva i pasiva	20	**400.000**	**400.000**

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

BILANS USPJEHA (IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU)
Za godinu koja se završava 31. decembra 2021. godine
(U konvertibilnim markama)

	Napomene	31. decembar 2021.	31.decembar 2020.
Poslovni prihodi		**12.336.073**	**12.096.043**
Prihodi od prodaje robe	5.1.1, 12	73.108	73.642
Prihodi od prodaje učinaka	5.1.1, 12	12.269.294	11.976.853
Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	5.1.1, 12	3.594	3.279
Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	5.1.1, 12	51.110	32.955
Ostali poslovni prihodi	5.1.1, 12	41.187	75.224
Poslovni rashodi		**12.036.597**	**12.135.624**
Nabavna vrijednost prodate robe	5.1.2, 13	66.981	65.584
Troškovi materijala	5.1.2, 13	4.924.880	4.981.134
Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	5.1.2, 13	5.416.448	5.535.404
Troškovi proizvodnih usluga	5.1.2, 13	428.230	413.387
Troškovi amortizacije i rezervisanja	5.1.2, 13	622.068	572.039
Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	5.1.2, 13	401.979	373.162
Troškovi poreza i doprinosa	5.1.2, 13	176.011	194.914
Poslovni dobitak		**299.476**	**-**
Poslovni gubitak		**-**	**39.581**
Finansijski prihodi		**87.305**	**50.104**
Pozitivne kursne razlike	5.2.1, 14	87.305	50.104
Finansijski rashodi		**395.225**	**497.718**
Rashodi kamata	5.2.2, 15	14.190	22.766
Negativne kursne razlike	5.2.2, 15	35.740	143.971
Ostali finansijski rashodi	5.2.2, 15	345.295	330.981
Dobitak redovne aktivnosti		**-**	**-**
Gubitak redovne aktivnosti		**8.444**	**487.195**
Ostali prihodi		**95.884**	**176.413**
Dobici po osnovu prodaje nem.sred.,nekret.,postr.i opr.	5.3.1, 16	-	145.793
Prihodi od smanjenja obaveza i ostali nepomenuti prihodi	5.3.1, 16	95.884	30.620
Ostali rashodi		**34.129**	**512.313**
Gubici po osnovu prod. i ras.nem.sred.,nekr..,pos..i opr.	5.3.2, 17	-	3.970
Manjkovi, izuzimajući manjkove zaliha učinaka	5.3.2, 17	36	26
Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	5.3.2, 17	-	401.758
Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha i ostali rashodi	5.3.2, 17	34.093	106.559
Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine		**-**	**-**
Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine		**-**	**764.846**
Dobitak prije oporezivanja		**53.311**	**-**
Gubitak prije oporezivanja		**-**	**1.587.941**
Tekući i odloženi porez na dobit		**-**	**-**
Neto dobitak perioda	4.1, 7	**53.311**	**-**
Neto gubitak perioda		**-**	**1.587.941**
Ukupni prihodi		**12.519.262**	**12.322.560**
Ukupni rashodi		**12.465.951**	**13.910.501**

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU
Za godinu koja se završava 31. decembra 2021. godine
(U konvertibilnim markama)

	Akcijski kapital	Revalorizacione rezerve	Nerealizovani dobici po osn. finan.sred.raspol.za prodaju	Ostale rezerve	Neraspoređeni gubitak/dobitak	Ukupno
Stanje na dan 31. decembar 2019.godine	38.162.295	12.053.314			(47.771.612)	2.443.997
Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava		5.013.558				5.013.558
Nerealizovani dobici/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju						
Neto dobitak/gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha					(1.587.941)	(1.587.941)
Neto dobici/gubici perioda priznati direktno u kapitalu						
Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobitka i pokriće gubitka						
Stanje na dan 31. decembar 2020.godine	38.162.295	17.066.872			(49.359.553)	5.869.614
Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava						
Nerealizovani dobici/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju						
Neto dobitak/gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha					53.311	53.311
Neto dobici/gubici perioda priznati direktno u kapitalu						
Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobitka i pokriće gubitka						
Stanje, 31. decembar 2021. godine	38.162.295	17.066.872			(49.306.242)	5.922.925

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

BILANS TOKOVA GOTOVINE (IZVJEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE)
Za godinu koja se završava 31.decembra 2021. godine
(U konvertibilnim markama)

	Godina koja se završava 31. decembra 2021.	Godina koja se završava 31.decembra 2020.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	**7.817.069**	**7.943.818**
Prilivi od kupaca i primljeni avansi	7.338.455	7.681.283
Prilivi od premija, subvencija, dotacija i sli.	-	28.868
Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	478.614	233.667
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	**7.616.034**	**8.087.962**
Odlivi po osnovu isplata dobavljačima i dati avansi	2.012.793	2.110.931
Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	5.251.434	5.675.640
Odlivi po osnovu plaćenih kamata	21.431	22.766
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	330.376	278.625
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	**201.035**	**-**
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	**-**	**144.144**
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	**-**	**187.317**
Prilivi po osnovu prodaje stalne imovine	-	187.317
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	**84.813**	**47.305**
Odlivi po osnovu kupovine nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina i bioloških sredstava	84.813	47.305
Odlivi po osnovu ostalih dugoročnih finansijskih plasmana		-
Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja	**-**	**140.012**
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	**84.813**	**-**
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	**46.000**	**160.000**
Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	46.000	160.000
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	**46.000**	**160.000**
Odlivi po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	46.000	160.000
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	**-**	**-**
UKUPNI PRILIVI GOTOVINE	**7.863.069**	**8.291.135**
UKUPNI ODLIVI GOTOVINE	**7.746.847**	**8.295.267**
NETO PRILIV GOTOVINE	**116.222**	**-**
NETO ODLIV GOTOVINE	**-**	**4.132**
Gotovina na početku obračunskog perioda	**6.862**	**10.994**
Gotovina na kraju obračunskog perioda	**123.084**	**6.862**

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Preduzeće za proizvodnju alata i mašinskih pribora "Swisslion industrija alata" a.d, Trebinje, (u daljem tekstu "Društvo") sa sjedištem u ulici Nikšićki put broj 20 u Trebinju, osnovano je 1951. godine. Tokom svoje istorije, Društvo je prošlo kroz nekoliko promjena u obliku otganizovanja. Bilo je društveno, a zatim državno preduzeće, dok su njegova sredstva bila podijeljena na sedam zasebnih preduzeća od kojih je svako bilo specijalizovano za proizvodnju određene vrste alata. Svih sedam državnih preduzeća je poslovalo u jedinstvenom poslovnom sistemu "Industrija alata Trebinje - IAT".

Na dan 27. januara 2007. godine, na osnovu Ugovora o kupoprodaji državnog kapitala potpisanog između Koncerna Swisslion-Takovo d.o.o, Beograd i Direkcije za privatizaciju Republike Srpske, državni kapital svih sedam preduzeća je kupljen od strane Koncerna Swisslion-Takovo d.o.o, Beograd. Predmet kupovine je bio državni paket akcija svakog preduzeća, ukupne vrijednosti od 3.090.680 KM, nominalne vrijednosti 1 KM za jednu akciju. Prethodno učešće državnog kapitala u svakom preduzeću je variralo od 63,128% do 64,696%. Nakon izvršene prodaje državnog kapitrala, Društvo je promijenilo naziv u "Swisslion industrija alata" a.d. Trebinje.

Tokom 2007. godine angažovan je nezavisni procjenitelj da izvrši nezavisnu procjenu realne vrijednosti neto imovine svih preduzeća na dan 31. decembar 2006. godine. Procjena kapitala izvršena je za potrebe statusne promjene spajanje sa pripajanjem. Nakon izvršene procjene, "Swisslion industrija alata" a.d, Trebinje, je preuzelo imovinu i obaveze ostalih šest preduzeća. Statusna promjena pripajanja ostalih šest preduzeća izvršena je sa stanjem na dan 30. april 2007. godine. Nakon ovog datuma, pripojena preduzeća su prestala da postoje kao zasebna pravna lica.

Osnovna djelatnost Društva je proizvodnja različitih vrsta alata i pribora za mašine, kao što su alati za bušenje, alati za rezanje navoja, kontrolni alat za navoj i rupu, strugarski alat, kružne testere za rezanje metala, glodala, čeona vretenasta glodala, upuštači, razvrtači, alati za rudarstvo, obojeni metali i ostalo (šifra djelatnosti 25.73- proizvodnja alata).

Matični broj Društva je 1109049, a poreski identifikacioni broj (JIB) je 4401345140009. Prosječan broj zaposlenih po osnovu stanja na kraju mjeseca u 2020. godine je 410 odnosno 455 u prethodnoj godini.
Rješenjem o registraciji Okružnog privrednog suda u Trebinju broj: 062-0-Reg-19-000312 od 18.10.2019. godine izvršen je upis promjene lica ovlaštenog za zastupanje. Kao generalni direktor upisana je Jovanka Uljarević.

Finansijski izvještaji Društva su sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja.
Na osnovu Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske (»Službeni glasnik RS«, broj: 78/20), Društvo je razvrstano u kategoriju velikih pravnih lica.

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

2.1. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sačinjavanju finansijskih izvještaja Društvo je obavezno da se pridržava sledećih načela:

2.1.1. NAČELO STALNOSTI iz koga proizilazi da imovinski, finansijski i prinosni položaj društva kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju omogućuje poslovanje u neograničenom roku iz čega proizilazi privremenost i povremenost izvještavanja, kao i obaveznost procjenjivanja po nabavnoj cijeni i cijeni koštanja osim u slučajevima primjena načela impariteta.

2.1.2. NAČELO DOSLEDNOSTI koje podrazumijeva da se način procjenjivanja u dužem vremenskom razdoblju ne mijenja, a ako do promjene ipak dođe u Aneksu se iskazuje efekat promjene i obrazlaže razlog promjene.

2.1.3. NAČELO REALIZACIJE po kome se u bilansu uspjeha mogu uključiti samo realizovani (tržišno potvrđeni) dobici.

2.1.4. NAČELO IMPARITETA (nejednake vrijednosti), koje zahtijeva bilansiranje imovine po najnižoj a obaveza po najvišoj vrijednosti što ima za posledicu odmjeravanje rashoda na više a prihoda na niže, kao i uzimanje u obzir obezvrjeđenja (depresijacije) i rezervisanja nazavisno da li je rezultat dobitak ili gubitak.

2.1.5. NAČELO UZROČNOSTI PRIHODA I RASHODA po kome se uzimaju u obzir svi prihodi i svi rashodi datog obračunskog perioda bez obzira na momenat naplate prihoda (fakturisana realizacija) i momenata plaćanja po osnovu rashoda.

2.1.6. NAČELO POJEDINAČNOG PROCJENJIVANJA IMOVINE I OBAVEZA pri čemu eventualna grupna procjenjivanja radi racionalizacije proističu iz pojedinačnog procjenjivanja.

2.1.7. NAČELO INDENTITETA BILANSA po kome bilans otvaranja poslovnih knjiga za tekuću godinu mora da bude identičan zaključnom bilansu za prethodnu godinu.

3. PROCJENJIVANJE IMOVINE

3.1. NEMATERIJALNA ULAGANJA se priznaju samo kada je vjerovatno da će od tog ulaganja priticati ekonomske koristi i kada je nabavna vrijednost ulaganja pouzdano mjerljiva. Nematerijalna ulaganja se vrednuju prema nabavnoj vrijednosti. Obuhvataju ulaganja u licence, softver i ostala nematerijalna ulaganja.
Nematerijalna ulaganja se amortizuju u toku korisnog vijeka pri čemu se primjenjuje proporcionalni metod amortizacije. U bilansu se nematerijalna ulaganja iskazuju po sadašnjoj vrijednosti.

3.2. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

U nekretnine postrojenja i opremu spadaju: zemljišta, građevinski objekti, postrojenja i oprema, investicione nekretnine, nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi.
U momentu nabavke vrednuju se po nabavnoj vrijednosti. Nakon početnog priznavanja po nabavnoj vrijednosti građevinski objekti, postrojenja, oprema, investicione nekretnine, vrednuju se po sadašnjoj vrijednosti (nabavna vrijednost umanjena za iznos obračunate amortizacije i gubitka po osnovu obezvređenja).

Sadašnja vrijednost građevinskih objekata, postrojenja i opreme uvećava se za naknadne troškove po osnovu troškova adaptacije, zamjene dijelova i troškova generalnih popravki pod uslovom da se ovi troškovi mogu izmjeriti i da oni produžuju korisni vijek ili povećavaju učinak sredstva.
Nakon početnog vrednovanja kada knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme odstupa od vladajućih tržišnih cijena na dan bilansa, vrši se procjena nekretnina, postrojenja i opreme, investicionih nekretnina ili putem ponovne nabavne cijene ili putem revalorizacije. Pozitivni efekti ove procjene povećavaju revalorizacionu rezervu, a negativni efekti smanjuju revalorizacionu rezervu, a ako revalorizacione rezerve nema negativni efekti povećavaju rashode obezvređenjem imovine u bilansu uspjeha.

3.3. AMORTIZACIJA

Osnovica za obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, izuzimajući trajno pravo korištenja (zemljište) je nabavna odnosno revalorizovana nabavna vrijednost.
Metod obračuna amortizacije građevinskih objekata i dijela opreme je linearni tj. proporcionalni (paragraf 62 MRS 16- Nekretnine, postrojenja i oprema). Amortizacione stope se utvrđuju prema procijenjenom korisnom vijeku upotrebe za svako sredstvo pojedinačno. Za proizvodnu opremu za koju je moguće utvrditi količina učinaka koji se njome proizvedu, primjenjuje se funkcionalna amortizacija.
Prilikom obračuna amortizacije proporcionalnom metodom Društvo koristi slijedeće amortizacione stope:

Građevinski objekti	1,30 % do 16,66 %
Oprema	2,00 % do 25,00 %

3.4. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

U dugoročne finansijske plasmane spadaju: učešća u kapitalu drugih pravnih lica, dugoročni krediti, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, finansijska sredstva koja se drže do roka dospijeća i ostali dugoročni finansijski plasmani.

3.5. ZALIHE I DATI AVANSI

Zalihe materijala, rezervnih dijelova, goriva i maziva, auto guma, sitnog inventara, HTZ opreme, procjenjuju se po nabavnoj vrijednosti, koja obuhvata fakturnu vrijednost dobavljača i zavisne troškove nabavke.
Obračun izlaza zaliha materijala vrši se metodom ponderisanog prosječnog troška.
Sitan inventar, ambalaža i auto gume čiji je vijek upotrebe do godinu dana otpisuju se jednokratno prilikom stavljanja u upotrebu.

Zalihe nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda vrednuju se po cijeni koštanja. Cijena koštanja obuhvata troškove proizvodnje i dio opštih troškova koji su raspoređeni prema utvrđenom ključu.

3.6. POTRAŽIVANJA OD PRODAJE I DRUGA POTRAŽIVANJA

Potraživanja od prodaje i druga potraživanja obuhvataju: potraživanja po osnovu prodaje i druga kratkoročna potraživanja.
Kratkoročna potraživanja procjenjuju se po nominalnoj vrijednosti umanjenoj za indirektni otpis, po odluci rukovodstva, vjerovatno nenaplativih potraživanja odnosno za direktni otpis ako je nenaplativost potraživanja dokumentovana.

Na dan bilansiranja vrši se pojedinačna procjena naplativosti potraživanja.
Potraživanja od kupaca iz inostranstva izražena u stranim sredstvima plaćanja, iskazuju se u domaćoj valuti preračunatoj po srednjem kursu Centralne banke BiH na dan bilansiranja.

3.7. GOTOVINA I EKVIVALENTI GOTOVINE

U gotovinu i ekvivalente gotovine spadaju: poslovni računi i blagajna.
Depoziti po viđenju i gotovina u stranoj valuti procjenjuju se po srednjem kursu strane valute na dan bilansa. Pozitivne kursne razlike evidentiraju se u korist finansijskih prihoda, a negativne na teret finansijskih rashoda.

3.8. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Aktivna vremenska razgraničenja obuhvataju unapred plaćene odnosno fakturisane troškove i prihode tekućeg perida koji nisu mogli biti fakturisani, a za koje su nastali troškovi u tekućem periodu.

4. PROCJENJIVANJE PASIVE

4.1. KAPITAL

U kapital spadaju: osnovni kapital, zakonske rezerve, revalorizacione rezerve, neraspoređeni dobitak i gubitak do visine kapitala. Gubitak iz ranijih godina je ispravka vrijednosti kapitala.
Kapital i gubitak unose se u bilans u visini nominalne knjigovodstvene vrijednosti.
Revalorizaciona rezerva datog sredstva prenosi se na neraspoređeni dobitak kada se to sredstvo potpuno amortizuje ili proda.

4.2. DUGOROČNA REZERVISANJA

Dugoročna rezervisanja predstavljaju obaveze za pokriće troškova i rizika proisteklih iz prethodnog poslovanja koji će se pojaviti u narednim godinama a odnose se na:

- rezervisanja za troškove u garantnom roku,
- ostala rezervisanja za vjerovatne troškove.

Ova rezervisanja Društvo procjenjuje na bazi stvarno očekivanih troškova, a ukida ih u momentu nastanka troškova koji terete rezervisanje. Neiskorištena dugoročna rezervisanja za pokriće troškova ukidaju se u korist ostalih prihoda.

4.3. DUGOROČNE OBAVEZE

U dugoročne obaveze spadaju: obaveze koje se mogu konvertovati u kapital, dugoročni krediti u zemlji i inostranstvu, obaveze po finansijskom lizingu i ostale dugoročne obaveze. Dugoročne obaveze u nacionalnoj valuti iskazuju se u nominalnoj neisplaćenoj vrijednosti a u stranoj valuti iskazuju se po srednjem kursu strane valute na dan bilansa ili po kursu ugovorenom sa kreditorom. Dugoročne obaveze sa valutnom klauzulom vrednuju se takođe po srednjem kursu na dan bilansa valute utvrđene valutnom klauzulom.

4.4. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

U kratkoročne finansijske obaveze spadaju: kratkoročne finansijske obaveze prema povezanim pravnim licima, kratkoročni krediti u zemlji i dio dugoročnih kredita koji dospijevaju za plaćanje do jedne godine.

Kratkoročne finansijske obaveze u nacionalnoj valuti iskazuju se u nominalnoj neisplaćenoj vrijednosti.

4.5. OBAVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA I DRUGE OBAVEZE

U obaveze prema dobavljačima i druge obaveze spadaju: obaveze iz poslovanja, obaveze po osnovu zarada i naknada zarada, druge obaveze, osim obaveze za učešće u dobitku i obaveze za porez na dodatu vrijednost.

Obaveze iz poslovanja u nacionalnoj valuti iskazuju se u neplaćenom iznosu a u stranoj valuti iskazuju se po srednjem kursu na dan bilansa.

Obaveze za porez na dodatu vrijednost odnose se na obračunat porez na dodatu vrijednost kupcima u iznosu koji nije kompenziran sa obračunatim porezom na dodatu vrijednost od strane dobavljača i po osnovu uvoza i nije plaćen fiskusu.

4.6. TEKUĆE OBAVEZE ZA POREZ NA DOBIT

Tekuće obaveze za porez na dobit obuhvataju neplaćeni porez na dobitak.

5. PRIHODI I RASHODI

5.1. POSLOVNI PRIHODI I RASHODI

5.1.1. Poslovne prihode čine:

- prihodi od prodaje robe,
- prihodi od prodaje učinaka na domaćem i inostranom tržištu,
- prihodi od aktiviranja i potrošnje učinaka,
- prihodi od fondova, subvencija,
- prihodi od zakupnina i ostali poslovni prihodi.

Poslovni prihodi koriguju se na više za povećanje vrijednosti zaliha učinaka i na niže za smanjenje vrijednosti zaliha učinaka.
Prihodi od prodaje proizvoda i robe su iskazani po fakturnoj vrijednosti, umanjenoj za date popuste, povrate robe i porez na dodatu vrijednost.

5.1.2. Poslovne rashode čine: nabavna vrijednost prodate robe, troškovi materijala, troškovi goriva i energije, troškovi bruto zarada i naknada zarada, troškovi proizvodnih usluga, troškovi amortizacije i rezervisanja, nematerijalni troškovi, porezi i doprinosi nezavisni od rezultata. Svi rashodi se priznaju nezavisno od plaćanja.

5.2. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI

5.2.1. Finansijske prihode čine: prihodi od pozitivnih kursnih razlika i ostali finansijski prihodi.

5.2.2. Finansijske rashode čine rashodi po osnovu kamata, negativnih kursnih razlika i ostali finansijski rashodi.

5.3. OSTALI PRIHODI I RASHODI

5.3.1. Ostale prihode čine: prihodi od prodaje osnovnih sredstava, naplaćena otpisana potraživanja, prihodi od smanjenja obaveza i ostali nepomenuti prihodi.

5.3.2. Ostale rashode čine: rashodi po osnovu manjkova, rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i ostali rashodi.

6. POREZ NA DOBITAK

Porez na dobitak obračunava se u skladu sa Zakonom o porezu na dobit (Službeni glasnik Republike Srpske 94/15, 1/17 i 58/19). Poreska osnovica utvrđuje se poreskim bilansom i poreskom prijavom a poreska stopa je 10%. Poreski propisi Republike Srpske ne omogućuju da se poreski gubici iz tekuće godine mogu knjižiti kao osnov za povraćaj plaćenog poreza u prethodnoj godini. Međutim, gubici iz tekuće godine mogu se preneti na račun dobitaka iz budućih perioda, ali ne duže od pet godina.

1. NEMATERIJALNA ULAGANJA

U KM

	Koncesije, patenti, licence i slična prava	Ostala nematerijalna ulaganja	Ukupno
Nabavna vrijednost:			
Stanje na početku godine	**20.341**	**92.228**	**112.569**
Povećanja:	0	0	0
Smanjenja:	0	0	0
Stanje na kraju godine	**20.341**	**92.228**	**112.569**
Kumulirana ispravka vrijednosti:			
Stanje na početku godine	**0**	**92.228**	**92.228**
Povećanja:	0	0	0
Smanjenja:	0	0	0
Stanje na kraju godine	**0**	**92.228**	**92.228**
Neto sadašnja vrijednost:			
31.12.2021. godine	**20.341**	**0**	**20.341**
Neto sadašnja vrijednost:			
31.12.2020. godine	**20.341**	**0**	**20.341**

Nematerijalna ulaganja se odnose na licence i softver kojim je obuhvaćeno poslovanje Društva, po svim segmentima i organizacijskoj strukturi. U 2021. godini nije bilo povećanja vrijednosti ostalih nematerijalnih ulaganja niti obračuna amortizacije jer su nematerijalna sredstva u cjelosti amortizovana u prethodnom periodu.

2. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Investicione nekretnine	U KM Ukupno
Nabavna vrijednost:					
Stanje na početku godine	**6.973.940**	**15.999.471**	**23.214.155**	**1.021.760**	**47.209.326**
Povećanja:	0	7.920	59.251	0	67.171
Nove nabavke	0	7.920	59.251	0	67.171
Smanjenja:	0	0	0	0	0
Stanje na kraju godine	**6.973.940**	**16.007.391**	**23.273.406**	**1.021.760**	**47.276.497**
Kumulirana ispravka vrijednosti:					
Stanje na početku godine	**0**	**4.573.638**	**16.673.704**	**241.862**	**21.489.204**
Povećanja:	0	267.366	334.220	20.483	622.069
Amortizacija	0	267.366	334.220	20.483	622.069
Smanjenja:	0	0	0	0	0
Stanje na kraju godine	**0**	**4.841.004**	**17.007.924**	**262.345**	**22.111.273**
Neto sadašnja vrijednost:					
31.12.2021. godine	**6.973.940**	**11.166.387**	**6.265.482**	**759.415**	**25.165.224**
Neto sadašnja vrijednost:					
31.12.2020. godine	**6.973.940**	**11.425.833**	**6.540.451**	**779.898**	**25.720.122**

U tekućoj godini povećana je nabavna vrijednost opreme po osnovu nabavke nove opreme u iznosu od 59.250 KM.
Nekretnine koje se izdaju pod zakup su klasifikovane kao investicione nekretnine.
Na nekretninama Društva uknjižena je hipoteka u korist Poreske uprave Republike Srpske na ime neplaćenih a prijavljenih obaveza po osnovu poreza i doprinosa iz ranijih godina (period 2008. do 2011. godina).

3. UČEŠĆA U KAPITALU

	Učešća u kapitalu drugih pravnih lica	U KM Ukupno
BRUTO VRIJEDNOST		
Vrijednost na početku godine	**70.000**	**70.000**
Povećanje	**0**	0
Smanjenje	**0**	0
Vrijednost na kraju godine	**70.000**	**70.000**
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI		
Vrijednost na kraju godine	**0**	**0**
NETO VRIJEDNOST		
31.12.2021. godine	**70.000**	**70.000**
31.12.2020. godine	**70.000**	**70.000**

Učešće u kapitalu drugih pravnih lica se odnosi na učešće Društva u osnivanju udruženja "Udruženje građana i privrede Hercegovine - UGIP Hercegovina" sa sjedištem Trebinju, Grad Sunca. Skraćeni naziv "UGIP Hercegovina". Društvo je 2019. godine uložilo novčana sredstva u iznosu od 70.000 KM.

4. ZALIHE I DATI AVANSI

U KM

	31. decembra 2021.	31. decembra 2020.
1. Materijal	2.630.186	2.558.549
2. Nedovršena proizvodnja	1.567.794	1.291.938
3. Gotovi proizvodi	4.527.808	4.855.984
4. Roba	39.174	35.002
I Zalihe - ukupno (1 do 4)	**8.764.962**	**8.741.473**
1. Bruto dati avansi	2.004	2.738
II Dati avansi - ukupno	**2.004**	**2.738**
III ZALIHE I DATI AVANSI (I+II)	**8.766.966**	**8.744.211**

Stanje zaliha materijala, nedovršene proizvodnje, gotovih proizvoda i robe je usklađeno sa popisom na dan bilansiranja.
Zalihe materijala obuhvataju osnovni materijal, pomoćni materijal, gorivo i mazivo, kancelarijski materijal, ostali materijal, materijal za restoran, rezervne dijelove, auto gume i alat na skladištu.
Stanje zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda odgovara zalihama koje se vode u okviru klase 9. U skladu sa Pravilnikom o kontnom okviru, formirane su evidencije za obračun troškova i učinaka u okviru kojih se vrši analitičko evidentiranje kretanja nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda.

5. POTRAŽIVANJA OD PRODAJE I DRUGA POTRAŽIVANJA

U KM

	Kupci u zemlji	Kupci u inostranstvu	Druga kratkoročna potraživanja	Porez na dodatu vrijednost	Ukupno
Bruto stanje na početku godine	660.349	2.715.302	466.509	18.174	3.860.334
Bruto stanje na kraju godine	**725.824**	**3.206.145**	**426.229**	**40.152**	**4.398.350**
Ispravka vrijednosti na početku godine	401.758	0	0	0	401.758
Ispravka vrijednosti na kraju godine	**401.758**	**0**	**0**	**0**	**401.758**
NETO STANJE					
31.12.2021. godine	**324.066**	**3.206.145**	**426.229**	**40.152**	**3.996.592**
31.12.2020. godine	**258.591**	**2.715.302**	**466.509**	**18.174**	**3.458.576**

Potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu se formiraju po regijama u kojima se vrši prodaja. Salda potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu su potvrđena popisom potraživanja na dan 31.12.2021. godine.
Društvo je usklađivalo stanja sa kupcima putem Izvoda otvorenih stavki na dan 31.10.2021. godine. Evidentirana potraživanja od kupaca su u značajnoj mjeri potvrđena.
U toku 2021. godine nije vršena ispravka potraživanja od kupaca.

Druga kratkoročna potraživanja u iznosu od 360.012 KM se odnose na potraživanja od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske a formirana su uglavnom iz ranijeg perioda vezano za refundaciju bolovanja. U toku 2021. godine formirana su nova potraživanja u iznosu od 49.839 KM a uplate od strane Fonda u toku godine iznose 76.648 KM.
Fond zdravstvenog osiguranja ne želi da izvrši refundaciju navedenih potraživanja u cjelosti, dok Društvo ne izvrši uplate obaveza prema Poreskoj upravi Republike Srpske po osnovu poreza i doprinosa iz perioda 2008. do 2011. godina.
Prema izjavi odgovornog lica, u skladu sa Zakonom o posebnom izmirenju poreskog duga i potpisanim Protokolom sa Vladom Republike Srpske, bit će regulisane obaveze Društva po osnovu poreza i doprinosa, što znači da će se stvoriti pretpostavke za priznavanje cjelokupnog potraživanja od Fonda zdravstva.

Potraživanja od Fonda dječije zaštite Republike Srpske na dan bilansiranja iznose 58.217 KM i uglavnom su formirana ranijih godina. U toku 2021. godine formirana su nova potraživanja u iznosu od 9.897 KM a uplate od strane Fonda u toku godine iznose 23.369 KM.

6. GOTOVINA I EKVIVALENTI GOTOVINE

U KM

	31. decembra 2021.	31. decembra 2020.
1. Poslovni računi - domaća valuta	43.779	5.804
2. Poslovni računi - strana valuta	79.115	905
3. Blagajna - domaća valuta	190	153
Gotovina i ekvivalenti gotovine - ukupno (1 do 3)	**123.084**	**6.862**

Saldo gotovine odgovara stanju žiro računa poslovnih banaka i stanju koje je utvrđeno popisom na dan 31.12.2021. godine. Stanje blagajne odgovara stanju zadnjeg blagajničkog izvještaja i stanju koje je utvrđeno popisom.
Društvo ima otvorene žiro račune u slijedećim bankama: Sberbank a.d. Banja Luka, Raiffeisen bank d.d. BiH Sarajevo, Intesa SanPaolo banka d.d. Sarajevo i Addiko bank a.d. Banja Luka.

7. KAPITAL

U KM

	31. decembra 2021.	31. decembra 2020.
1. Akcijski kapital	38.162.295	38.162.295
I. Osnovni kapital – ukupno	**38.162.295**	**38.162.295**
1. Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije stalnih sredstava	17.066.872	17.066.872
II. Revalorizacione rezerve i nerealizovani dobici i gubici - ukupno	**17.066.872**	**17.066.872**
1. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	53.311	0
III. Neraspoređeni dobitak - ukupno	**53.311**	**0**
1. Gubitak ranijih godina	(49.359.553)	(47.771.612)
2. Gubitak tekuće godine	0	(1.587.941)
IV. Gubitak (1 do 2)	**(49.359.553)**	**(49.359.553)**
KAPITAL (I do III - IV)	**5.922.925**	**5.869.614**

Osnovni kapital Preduzeća čini akcijski kapital. Akcijski kapital je podijeljen na 38.162.295 običnih akcija klase A, nominalne vrijednosti 1 KM za jednu akciju. Na osnovu Izvještaja Centralnog registra hartija od vrijednosti od 19.10.2021. godine, koji vodi knjigu akcionara, ukupan broj akcionara je 4.182.

U narednom pregledu data je struktura akcionara:

Swisslion Group d.o.o., Novi Sad	64,31%
PREF a.d., Banja Luka	9,89%
DUIF Management Solutions-OAIF VIB Fond a.d., Banja Luka	7,06%
Fond za restituciju RS a.d. , Banja Luka	4,95%
DUIF Polara Invest a.d. - OAIF Jahorina Koin	2,31%
Ostali akcionari	11,48%
Ukupno:	100,00%

Revalorizacione rezerve su formirane po osnovu efekata procjene stalne imovine u 2009. i 2020. godini.
Društvo je u tekućoj godini ostvarilo dobitak u iznosu od 53.311 KM.

8. DUGOROČNA REZERVISANJA

U KM

	31. decembra 2021.	31. decembra 2020.
1. Ostala dugoročna rezervisanja	376.529	376.529
Dugoročna rezervisanja - ukupno	**376.529**	**376.529**

Dugoročna rezervisanja se odnose na kamate koje su obračunate u grejs periodu vezano za Sporazum o reprogramiranju duga prema fondu PIO u iznosu od 10.129.266 KM, po Odluci

Vlade Republike Srpske broj: 04/1-012-2312/06 od 02.11.2006. godine. Rezervisanja su uknjižena u 2008. godini. Društvo ne vrši redovnu otplatu reprograma koji je u cjelosti dospio pa je preknjižen na kratkoročne obaveze. Po tom osnovu postoji vjerovatnoća da će kamate biti obračunate od strane Poreske uprave Republike Srpske u značajnom iznosu, uzimajući u obzir zakonski utvrđen način obračuna zateznih kamata koje vrši Poreska uprava na dnevnom nivou.

Protokolom koji je potpisan 25. januara 2012. godine između većinskog vlasnika kapitala i Vlade Republike Srpske uz učešće Ministarstva industrije, energetike i rudarstva regulišu se obaveze koje Društvo ima vezano za neisplaćene poreze i doprinose period prije privatizacije 2008. - 2011. godina, kao i isplata zarada i obaveza prema državi od 01.01.2012. godine. Društvo redovno izmiruje tekuće obaveze po osnovu poreza i doprinosa na zarade i ostale obaveze od 2012. godine.

Društvo nije vršilo obračun naknada odnosno rezervisanja po osnovu otpremnina za odlazak u penziju, jer svake godine zaposleni odlaze u penziji i pri tom se uz otpremninu obračunavaju i plaćaju svi pripadajući porezi i doprinosi.

Društvo vrši plaćanje reprogramiranih obaveza kao i plaćanje dijela neplaćenih obaveza za period 2008.-2011. godina Fondu PIO sa pripadajućom kamatom za sve radnike koji odlaze u penziju. Po tom osnovu Društvo je u 2021. godini uplatilo 483.905 KM.

9. DUGOROČNE OBAVEZE

U KM

	31. decembra 2021.	31. decembra 2020.
1. Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital	17.113.513	17.113.513
I Dugoročne finansijske obaveze - ukupno	**17.113.513**	**17.113.513**

Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital sa stanjem na dan 31.12.2020. godine iskazane u iznosu od 17.113.513 KM u cjelosti se odnose na investirana sredstva Koncerna Swisslion-Takovo d.o.o. Beograd u Društvo, na osnovu Ugovora o prodaji državnog kapitala koji je zaključen između Koncern Swisslion- Takovo d.o.o. Beograd i Direkcije za privatizaciju Republike Srpske. Ugovorom nije predviđena dokapitalizacija Društva niti je Društvo dobilo od Direkcije za privatizaciju i Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske zvanično mišljenje o mogućnosti konvertovanja ovih sredstava u kapital Društva.

10. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

U KM

	31. decembra 2021.	31. decembra 2020.
1. Dio dugoročnih kredita koji dospjeva za plaćanje do jedne godine	5.169.260	5.464.056
Kratkoročne fin. obaveze - ukupno	**5.169.260**	**5.464.056**

Obaveze koje su dospjele za plaćanje do jedne godine odnose se na dospjele obaveze za reprogram PIO Trebinje 4.756.992 KM, reprogram PIO - Nevesinje 380.553 KM i kamata 31.715 KM.

Društvo ne vrši redovnu otplatu dospjelih obaveza po osnovu doprinosa za PIO i obračunatih kamata iz reprograma ali vršu uplate ovih obaveza za radnike koji odlaze u penziju ili su tehnološki višak. Po tom osnovu Društvo je u 2021. godini uplatilo iznos od 294.796 KM. Status ovih obaveza kako je već navedeno regulisan je Protokolom iz 2012. godine i nije moguće predvidjeti kakve će biti potencijalne obaveze po osnovu kašnjenja u plaćanju.

11. OBAVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA I DRUGE OBAVEZE

U KM

	31. decembra 2021.	31. decembra 2020.
1. Primljeni avansi, depoziti i kaucije	0	4.738
2. Dobavljači u zemlji	901.895	591.513
3. Dobavljači u inostranstvu	672.794	438.392
I Obaveze iz poslovanja - ukupno (1 do 3)	**1.574.689**	**1.034.643**
1. Obaveze za neto zarade i naknade zarada, osim naknada zarada kojem se refundiraju	240.200	220.905
2. Obaveze za porez na zarade i naknade zarada osim zarada koje se refundiraju	818.219	818.376
3. Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada osim zarada koje se refundiraju	4.904.900	5.085.740
4. Obaveze za ostala neto lična primanja	43.854	47.223
5. Obaveze za porez na ostala lična primanja	1.776	2.533
6. Obaveze za doprinose na ostala lična primanja	1.264.941	1.265.777
II Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada - ukupno (1 do 6)	**7.273.890**	**7.440.554**
1. Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja	595.369	595.369
III Druge obaveze - ukupno	**595.369**	**595.369**
1. Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke ili na teret troškova	88.888	94.260
2. Obaveze za doprinose koji terete troškove	25.604	30.393
3. Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	1.540	1.540
IV Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine bez tekućih obaveza za porez na dobit (1 do 3)	**116.032**	**126.193**
Obaveze prema dobavljačima i druge obaveze - ukupno (I do IV)	**9.559.980**	**9.196.759**

Najznačajniji iznos obaveza iz poslovanja se odnosi na obaveze po osnovu poreza i doprinosa iz zarada iz ranijih godina. Društvo se u 2012. godini obratilo Ministarstvu finansija Republike Srpske sa zahtjevom za odgodu poreskih obaveza koje su utvrđene ranijim Rješenjima Poreske uprave Republike Srpske. Ministarstvo finansija je 18.05.2012. godine donijelo Rješenje o odgodi plaćanja poreskih obaveza kojim se odobrava jednokratna odgoda plaćanja obaveza u ukupnom iznosu od 10.833.856 KM sa obračunatom kamatom u iznosu od 595.369 KM koja je uknjižena u poslovnim knjigama Društva.

Rješenjem je naloženo da se izvrši jednokratna uplata poreske obaveze 18.05.2013. godine. Zbog nemogućnosti izvršenja navedenog rješenja u 2013. godini pristupilo se zahtjevu prema Vladi o posebnom načinu izmirenja poreskog duga - pretvaranju poreskog duga u akcije. Ovaj zahtjev je upućen u novembru mjesecu 2013. godine a do kraja ove godine nije još ništa riješeno a očekuje se povoljan ishod.

Obaveze po osnovu doprinosa na zarade iz ranijih godina, na dan bilansiranja iznose 4.766.460 KM i odnose se na period od 2008. - 2011. godina. U 2021. godini je uplaćeno 189.109 KM ovih obaveza vezano za povezivanje radnog staža.
Obaveze po osnovu doprinosa na topli obrok i regres period 2008.- 2011.godina, na dan 31.12.2021. godine iznose 1.253.641 KM. Nije bilo njihove uplate u toku 2021. godine.
Obaveze po osnovu poreza iz ranijih godina iznose 816.243 KM a nisu plaćane u 2021. godini. Ukupan iznos obaveza koje nisu plaćene iz ranijih godina iznosi 12.024.285 KM.
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada iz tekućeg perioda se redovno izmiruju.

12. POSLOVNI PRIHODI

U KM

	31. decembra 2021.	31. decembra 2020.
1. Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	73.108	73.642
I Prihod od prodaje robe - ukupno	**73.108**	**73.642**
1. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	653.789	889.891
2. Prihodi od prod. proizvoda i usluga na inostranom tržištu	11.615.505	11.086.962
II Prih. od prodaje proizvoda i usluga - ukupno (1 i 2)	**12.269.294**	**11.976.853**
Prihodi od prodaje - ukupno (I+II)	**12.342.402**	**12.050.495**
1. Prihodi od aktiviranja ili potrošnje učinaka	3.594	3.279
III Prihod od aktiviranja učinaka - ukupno	**3.594**	**3.279**
1. Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	(51.110)	(32.955)
IV Promjena vrijednosti zaliha učinaka - ukupno	**(51.110)**	**(32.955)**
1. Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povraćaja poreskih dažbina	0	28.867
2. Prihodi od zakupnina	41.187	46.357
V Drugi poslovni prihodi - ukupno (1 i 2)	**41.187**	**75.224**
POSLOVNI PRIHODI - UKUPNO (I do V)	**12.336.073**	**12.096.043**

13. POSLOVNI RASHODI

U KM

	31. decembra 2021.	31. decembra 2020.
1. Nabavna vrijednost prodate robe	66.981	65.584
I Nabavna vrijednost prodate robe - ukupno	**66.981**	**65.584**
1. Troškovi materijala za izradu	4.103.829	4.128.430
2. Troškovi ostalog (režijskog) materijala	272.758	338.669
3. Troškovi goriva i energije	548.293	514.035
II Troškovi materijala - ukupno (1 do 3)	**4.924.880**	**4.981.134**
1. Troškovi bruto zarada	5.058.048	5.205.271
2. Troškovi bruto naknada zarada	238.671	227.114
3. Troškovi bruto ostalih ličnih rashoda	119.729	103.019
III Troškovi bruto zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi (1 do 3)	**5.416.448**	**5.535.404**
IV Troškovi amortizacije	**622.068**	**572.039**
1. Troškovi usluga na izradi učinaka	35.686	45.793
2. Troškovi transportnih usluga	342.955	325.912
3. Troškovi usluga održavanja	24.940	16.718
4. Troškovi reklame i propaganda	3.000	3.316
5. Troškovi ostalih usluga	21.649	21.648
V Troškovi proizvodnih usluga - ukupno (1 do 5)	**428.230**	**413.387**
1. Troškovi neproizvodnih usluga	323.586	290.833
2. Troškovi reprezentacije	24.298	21.676
3. Troškovi premije osiguranja	2.111	2.686
4. Troškovi platnog prometa	32.792	25.189
5. Troškovi članarina	5.250	5.841
6. Troškovi poreza	169.590	188.512
7. Troškovi doprinosa	6.421	6.402
8. Ostali nematerijalni troškovi	13.942	26.937
VI Nematerijalni troškovi - ukupno (1 do 8)	**577.990**	**568.076**
Ostali poslovni rashodi - ukupno (V i VI)	**1.006.220**	**981.463**
POSLOVNI RASHODI - UKUPNO (I do VI)	**12.036.597**	**12.135.624**

14. FINANSIJSKI PRIHODI

U KM

	31. decembra 2021.	31. decembra 2020.
1. Pozitivne kursne razlike	87.305	50.104
Finansijski prihodi - ukupno	**87.305**	**50.104**

15. FINANSIJSKI RASHODI

U KM

	31. decembra 2021.	31. decembra 2020.
1. Rashodi kamata	14.190	22.766
2. Negativne kursne razlike	35.740	143.971
3. Ostali finansijski rashodi	345.295	330.981
Finansijski rashodi - ukupno (1 do 3)	**395.225**	**497.718**

16. OSTALI PRIHODI

U KM

	31. decembra 2021.	31. decembra 2020.
1. Dobici po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	0	145.793
2. Prihodi od smanjenja obaveza i ostali prihodi	95.884	30.620
I Ostali prihodi - ukupno (1 i 2)	**95.884**	**176.413**
OSTALI PRIHODI - UKUPNO	**95.884**	**176.413**

17. OSTALI RASHODI

U KM

	31. decembra 2021.	31. decembra 2020.
1. Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	0	3.970
2. Manjkovi, izuzimajući manjkove zaliha učinaka	36	26
3. Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	0	401.758
4. Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala, robe i ostali rashodi	34.093	106.559
I Ostali rashodi - ukupno (1 do 4)	**34.129**	**512.313**
1. Obezvrijeđenje nekretnina, postrojenja i opreme	0	764.846
II Rashodi po osnovu obezvrijedjenja imovine - ukupno	**0**	**764.846**
OSTALI RASHODI - UKUPNO (I do III)	**34.129**	**1.277.159**

18. POTENCIJALNA SREDSTVA I OBAVEZE

Protiv Društva se vode sudski sporovi u vrijednosti od oko 10.000 KM, koji se uglavnom odnose na sporove sa radnicima. Navedeni iznos se odnosi na obaveze iz ranijeg perioda koje su evidentirane u poslovnim knjigama. Postupci su u toku i ne može se sa sigurnošću predvidjeti ishod istih.
U toku je sudski spor protiv Društva pred Okružnim privrednim sudom u Trebinju. Tužbu je pokrenuo većinski vlasnik Društva, Swisslion Group d.o.o. Novi Sad vezano za investiciona ulaganja Koncerna po osnovu Ugovora o privatizaciji. Vrijednost spora je 17.113.516 KM. Postupak je u toku i nije moguće predvidjeti ishod istog.

19. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA

Na sastanku Vlade Republike Srpske sa većinskim vlasnikom i rukovodstvom Društva, koji je održan 28.03.2022. godine u Trebinju, zaključeno je da će se novim Zakonom o poreskom postupku, riješiti pitanje obaveza koje su nastale do 01.01.2012. godine, koje za Društvo predstavljaju značajno opterećenje. Narodna skupština Republike Srpske je usvojila Zakon sredinom aprila mjeseca. Primjenom novih propisa bi se stekli uslovi za skidanje hipoteke od strane Poreske uprave Republike Srpske koja je stavljena na cjelokupnu imovinu Društva.

20. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U vanbilansnoj evidenciji je evidentirana garancija od Sberbank a.d. Banja Luka po ugovoru br.5671516220691485 u iznosu od 400.000 KM. Ovo je sveobuhvatna garancija izdata u svrhu plaćanja indirektnih poreza (carinskih obaveza, akciza, poreza zaračunatih za robe i usluge, uključujući PDV i carinu), koji se plaćaju pri uvozu robe ili mogu nastati zbog carinskih prekršaja ili nepravilnosti počinjenih u korištenju procedura.

21. POVEZANA LICA

Povezana lica su: IAT Standard d.o.o. Trebinje, Swiss inžinjering d.o.o. Trebinje, RDT Swisslion Trebinje i Sl inženjering d.o.o. Trebinje.
Poslovne transakcije sa povezanim licem IAT Standard d.o.o. Trebinje kao kupcem i dobavljačem u 2021. godini nisu ostvarene a saldo potraživanja na dan bilansiranja iznosi 0 KM.
Poslovne transakcije sa povezanim licem Swiss inženjering d.o.o. Trebinje kao kupcem u 2021. godini iznose 28.040 KM a saldo potraživanja na dan bilansiranja iznosi 3.994 KM. Poslovne transakcije sa povezanim licem kao dobavljačem u 2021. godini iznose 12.720 KM a saldo obaveza prema povezanom licu na dan bilansiranja iznosi 11.279 KM.

Poslovne transakcije sa povezanim licem RDT Swisslion.o.o. Trebinje kao kupcem u 2021. godini iznose 1.319 KM a saldo potraživanja na dan bilansiranja iznosi 455 KM. Poslovne transakcije sa povezanim licem kao dobavljačem u 2021. godini iznose 406.097 KM a saldo obaveza prema povezanom licu na dan bilansiranja iznosi 565.394 KM.

Poslovne transakcije sa povezanim licem Sl inženjering d.o.o. Trebinje kao dobavljačem u 2021. godini iznose 82.494 KM a saldo obaveza prema povezanom licu na dan bilansiranja iznosi 150.461 KM.

22. PORESKI RIZICI

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina trenutno imaju više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju PDV, porez na dobit i poreze na plate, zajedno sa drugim porezima. Za razliku od razvijenijih tržišnih privreda zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme, te ne postoji dugogodišnja praksa primjene, a sa druge strane propisi kojima se vrši implementacija ovih zakona često su nejasni ili ne postoje. Iz ovog razloga, često se javljaju razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama u vezi sa pravnom interpretacijom zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave su predmet kontrola i pregleda od strane više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata. Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Društva mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. To može dovesti do osporavanja transakcija od strane poreskih vlasti i Društva može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o poreskoj upravi Republike Srpske, period zastarjelosti poreske obaveze je 5 godina.

To praktično znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od 5 godina od trenutka kada je obaveza nastala. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenim poreskim sistemom.